

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre. 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Nehéz pozíció, de egyenes út.

(p.) Ejh! ejh! Melyiknek van most már igaza? Annak-e, aki azért haragszik a miniszterelnökre, mert nagyobb katolikus, mint protestáns, avagy annak, aki azért haragszik, mert nagyobb protestáns, mint katolikus? Nem-e az a közmondás fog megbizonyosodni ismét, hogy: „Aki haragszik, annak nincs igaza.“

Most, a legutóbbi Ugron-esetnél ismét nagy kavarodás volt a parlamentben, mert Ugront, akit pártja delegátusnak jelölt, a szabadelvű párt leszavazta. Ezért aztán megharagudott Rakovszky István néppárti képviselő ur nagyon, és azt kezdte kiabálni, hogy ez bizalmatlansági szavazat a miniszterelnök ellen, mert maga Széll Kálmán intézte úgy a dolgot, hogy a delegációba a pártok jelöltjeinek be kell jutni. Miután pedig Ugront pártja proponálta, a szabadelvű párt pedig leszavazta, ime kisült a már régen emlegetett turpisság, hogy t. i. szakadás van a szabadelvű pártban, ami most megbizonyosodott.

És ezt Rakovszky István néppárti képviselő ur hangoztatta a legharcziasabban, ő akarta bizonyítani a szakadást és az Ugron Gábor leszavaztatásával, egyuttal a Széll Kálmán leszavaztatását. És hogy ezt Rakovszky István ur, a miniszterelnök iránti nagy szeretet-

ből tette volna, azt bajos lenne elhinni.

Szóval, Széll Kálmánt kezdték buktatni, kezdték lefelé nyomni a vizben, még pedig a néppártiak, ugyannyira, hogy a mentőcsolnakkal azoknak kellett előállni, kiket protestáns párt czimen gyanusítottak eddig, de a kik, ugylátszik, mikor pártkérdés lép előtérbe, akkor szabadelvűpártiak, más szóval: a szabadelvűpártban szakadás nincs.

És ha meg méltóztatnának engedni, hogy e tárgyban véleményét kockáztassunk, tehát a pártszakadás nem a szabadelvűpártban van, a vallási feszengéseket nem a kormányban és a parlamentben idézik elő, hanem elő van idézve, a mióta a néppárt feszeng és a jövő választásokra nagy eredményt akar biztosítani magának. Látván pedig ezt a protestánsok, feszengenek ők is, a feszengés behatott a pártokba is, anélkül azonban, hogy a szabadelvű pártban vallási pozíciókat kreálhatott volna magának, mert épen a miniszterelnök munkálkodik azon a legserényebben, hogy ez a kulturharc a házon és párton kívül maradjon.

Széll Kálmán, mint fölvilágosodott, tisztalátásu, éleseszű ember, lehetetlen, hogy bármiféle vallási tendenciát tápláljon, nagyon jól tudván, hogy vallási állásfoglalással Magyarországon kormányozni nem lehet. Kell, hogy reá nézve

minden oly vallási mozgalom, amely politikai szinezetet kezd öltetni, kellemetlenül hasson és mert a kath. néppárt ilyen, hát el se lehet képzelni, hogy ezzel a párttal magyar miniszterelnök rokonszenvezhessen.

„Csinálják el a vallási kérdéseket a vallások egymás közt“ — ez a Széll Kálmán jelszava és ez a legbölcsebb politika, mert amint az állam a vallások közt részrehajlást mutatna, beleütne a villám!

Nehéz pozíció a kormány pozíciója, az tagadhatatlan. Nagyon kell vigyáznia, hogy le ne térjen a középutról, mert amint letérne, készen lenne a beláthatatlan bonyodalom. Széllnek vallási tekintetben úgy kell viselkednie, mintha se látna, se hallana. Hadd beszéljen a néppárt, amit neki tetszik, zsinatok, konventek és kongresszusok hadd beszéljenek, amit nekik tetszik, az államnak csak azt szabad tudomásul vennie, amit elébe terjesztenek s amihez hozzájárulási vagy elutasítási joga van. Se néppárt, se protestáns párt, se sógor, se koma: csupán a czél felé vezető sugár egyenes út, melyen a kormánynak haladnia kell. És hogy a kormány ezen a sugár egyenes uton fog haladni, abban bizonyosak lehetünk.

Minden más beszéd lári-fári, félrevezetésre szánt kísérletezés, amire nem kell adni semmit.

TÁRCZA

A „Feltámadás“

ezimü költemény befejező strófái.

„Feltámadásra akkor hívjatok,
Ha minden ember boldogulni fog
Nem ékes ranggal, büszke ősi névvel,
De a tulajdon igaz érdemével!
Feltámadásra akkor hívjatok,
Ha mindenütt, a hol nem guny a jog,
A föld gyümölcsét egyformán szedik,
S élhet mindenki, a ki születik!

Ha nem lesz többé birkanyáj a nép,
A ki parancsra vágóhidra lép;
Ha megbukik furfang, alávalóság,
És nem lesz más hatalmas, csak a jóság;
Harcban nem omlik ezrek drága vére
S csak a tulajdon szerető szívére
Hajlgat az ember, soha semmi másra:
Majd én is vágyom a feltámadásra!“

Ábrányi Emil.

Philippini szigetek és népei.

Manila Philippina Islands.

— Irta: Dr. Narsányi István. —

Festőbb képet a képzelet sem alkothat.

Egy tündéri kert a bűbajos kelet minden varázsával.

A szívárvány minden színeivel vetekedő virágok. Gül-Baba rózsáinak sincsen edesebb illatjuk. Hatalmas pálmák, óriási levelű banánafák, miknek a tropikus klíma ragyogó égboltozata az üvegházuk. Áthatolhatatlan sűrű bambuszerdők, magasba nyúló egyenes szárrakkal.

Az esti szellő végig fut a ruganyos gallyakon, megmozdul az egész erdő, megmozdul a szívünk is; olyan csodálatos, titokzatos a hang, a mely a sűrűségből felénk jön. Most haragos, mint a vad ellenségnek esata kiáltása, majd lágy, mint a gyermekét ringató édesanya bölesődala.

Itt táboroztunk az erdő szélén. Vidáman, jókedvűen, mint a hogy a katonához illik. Körülöttünk a fölkelő sereg ezrei, kik talán csak az éjszakát várják, hogy ránk törjenek fanatikus dühvel.

Mit törődünk mi azzal; ki vannak állítva az előrsők s az amerikai katona szolgálatközben olyan éber, mintha száz szemé volna. Folyt a tréfa, mulatozás. Rövid fuvó-muzsika szavára járja egy katona a „jig“-et (olvasd: dzsig), a többiek pedig körbe állva, tenyerüket s jobb térdüket verve rytmikus kísérék a „jig“-gelőt. (Ez egy amerikai — eredetileg néger — solo tánc s az Egyesült-Államokban nagy népszerűségnek örvend. Gyors ütemű s igen complicált tánc számtalan változattal s évek

hosszu sora alatt is nehéz megtanulni.) Másik csoportban azt próbálgatják, hogy ki tud fél lábón nagyobbat ugrani; visszhangzik az erdő a hangos kacajtól, ha egy-egy merészebb ugró végig nyulik a puha pázsiton. Én egy kidőlt pálmatorszre ülve állítottam össze a másnap reggeli jelentést az elmúlt nap sebesültjeiről. Térdemet keresztbe tettem, ez volt az asztal s a hátrahagyott falu, mit a benszülöttek felgyújtottak, — lámpa hiányában igen jó szolgálót tett.

A láрма lassankint elcsendesedik. Egy fiatal, sima arcú fiut körülvesznek a többiek.

— What is the matter Charles? Mi ütött hozzád? Talán elégették a te jó kedvedet is a philippinok?

Szép hangu fiu volt, kedvence mindenkinék. Bolondos kupléival megnevettette volna a haldoklót is. Ma, tudja isten miért, nagyon lehangolt volt, de azért nem kérelte magát sokáig. Felugrott egy fatörzssre s végzetlenül lágy, édes hangon elénekelt a haldokló bucsuját.

Messze idegen földön harcrol a katona hazájáért. Nélkülözés, fáradtság csak erősebbé teszi. Agyudörgés, puskaropogás meg nem félemlíti . . . örzi egy szerető édes anya imája ott a távolban. — Megharsan a kürtszó: Előre fiuk! Golyótól találva sápadtan esik a földre. Lázasan tépi fel melléről a véres ruhát, kivesz egy kis medalliont . . . anyja

A diplomácia köréből. A király gróf Bolesta-Koziebrodzki Lipót elsőosztályú követségi tanácsost miniszter residenssé Argentínai, Uruguay köztársaságokhoz kinevezte és erdödi gróf Pálffy Sándor és jur. dr. báró Giskra Károly követségi titkárnak a követségi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

Miniszterválság Szerbiában. A kormányelnök és Sztrefánovics György igazságügyi miniszter között viszály támadt, minek következtében Sztrefánovics lemondását nyújtotta be. A távozó igazságügyminiszter helyébe Gyorgyevics Andra, jelenlegi közoktatásügyi minisztert nevezik ki, a kinek tárczáját viszont Zsivánovics Zsiván kereskedelmi miniszter, míg a kereskedelmi tárczát Genaiics György belügyminiszter veendi át. A belügyminiszterségre Antonovics Raszta államügyész és az előbbeni belügyminiszter, Antonovics Zevrem vannak kiszemelve.

Rabsegélyző-egylet Debreczenben.

Közel állunk immár a városunkban egy idő óta hangoztatott eszme megvalósításához, közzel állunk ahhoz, hogy létesüljön több magyar város példájára, Debreczenben is egy rabsegélyző-egyesület. Olvassa el mindenki az alább következő *Felhívást*, melyet, mint az ezen ügyet előkészítő bizottság, városunk kiváló jogászai állítottak egybe s mindenki látni fogja a nemes, főséges czélt, mely felé ezen alakulandó egylet törekedni fog. Folyó hó 13-ika egy új időpontot fog megjelölni városunk társadalmi életének humanitárius törekvései között. E naptól kezdve a jótékonyágnak egy új forrása új medret fog törni magának e város társadalmában.

Nagy érdeklődéssel nézünk ezen gyűlés elé s reméljük, hogy azon városunk legjobbjait fogunk találkozni. A felhívás a következő:

Az állami élet valamennyi feladatának helyes megoldása ma már nem nélkülözheti a társadalom közreműködését. Ezt a közreműködést az állam legmagasabb, de egyúttal legnehezebb kötelességének, a büntető igazságszolgáltatásnak teljesítésében, év-

tizedekig tartó küzdelem után, maga a törvényhozás biztosította.

Az állam büntető hatalmának gyakorlásában ezentúl részt veszen a társadalom is, mely ekként nemcsak az államnak segít hivatása teljesítésében, hanem egyúttal közvetlenül beáll a csatasorba, a saját védelmére alkotott büntető törvények ellen a saját ellenségei részéről folyó örök háboruban.

Egyoldalú munkát végezne azonban társadalmunk, ha megelégednék a törvény által reá rótt nemes és terhes kötelességek teljesítésével. Az állam büntető hatalma a társadalom védelmét nemcsak az ítélkezés, de az itéletek végrehajtása, a tulajdonképeni büntetés által gyakorolja, tehát a társadalom e téren egész munkát csak akkor végez, ha az államot ebben a működésben is támogatja.

Hogy a büntetés czéljának megjeljen s ezzel a megzavart jogrend nemcsak az elkövetett rossz megtorlása, de a bűnös megjavítása által is lehetőleg helyreálljon s hogy a büntetés ezen czélján túl ne menjen s ezáltal a kívánt és szükséges üdvös eredmény helyett romboló hatással ne járjon: az állam a maga törvényes hatáskörében és a rendelkezésére álló törvényes eszközökkel nem fejtethi ki mindazt a tevékenységet, a mely a társadalmat és nemzetet még a büntetés után is fenyegető veszedelmek elhárítására és egyben a bűnös büntetésével az ártatlanokat érő szenvedések enyhítésére elegendő.

Az elítélt mögött bezárulnak a börtönök ajtajai. Feleségének, apró gyermekeinek hangos jajszava kíséri. A bűnös elveszi büntetését, de ezek nem vétettek senkinek és mégis őket éri a büntetés súlyának nagyobb s jóformán elviselhetetlen része. A bűnös egészséges lakáshoz, ruházathoz és táplálékhoz jut, ártatlan családjá azonban sokszor meg van fosztva a mindennapi száraz kenyértől is, gyakran hajlék és munka, vagy a munkához való erő nélkül ki van dobva a nyomor ezernyi gyötrelmének. És lesz a nyomor megannyi új bűnnek termékeny melegegya. Elbukik, vagy másként nyomorultul elpusztul az elhagyott anya, a társadalom megannyi új veszedelmes ellensége nő fel a testi ápolás és erkölcsi nevelés minden jótéteménye nélkül csavargó gyermekekben, vagy pedig ezerszámra hullanak el ezek is, kikből pedig az öntudatos társadalmi segély a nemzeti erő gyarapítására hasznos és hálás polgárokat nevelhetne.

Az elítélt bűnös zárkájában talán magába száll. A töredelmes megbánás megkezdí új teremtő munkáját. A magába mélyedő durva lélek felismeri romlásának forrását s a minék hiánya, a minék utálatlata bűnbe kergette, a tudás és munka lassanként legforróbb vágya lesz az enyhülés után sovárgó lelkének. Az állam a büntetés végrehajtásában általános czélokot követvén, az elítélt egyéniségére külön-külön elegendő gondot nem fordíthat. Hány csüggedő nem találva meg az epedve várt mentőkezet, visszasüllyed a bűnnek örök sötétségébe s ha a kiszabott idő elteltével megszabadulván, csak övéi pusztulását s a világ megvetését látja, új meg új bűncselekmények elkövetésével bizonyítja ama szomru tapasztalat igazságát, hogy egymagában a szabadságvesztés büntetés végrehajtása a jogrend helyreállítására még nem elegendő.

A másik bűnös lelke a javulás iránt fogékonyabb, kevesebb és gyengébb eszköz is új emberré teremtette. A legüdvösebb elhatározásokkal tér vissza a szabad polgári életbe. Dolgozni kíván ezentúl és becsületes munkával akarja kiengesztelni a megsértett társadalmi rendet. De ez támogatás helyett elfordul tőle. Hiába kopogtat a műhelyek ajtaján, az zárva marad előtte. A szerencsétlen már vissza volna adva önmagának, embertársainak, de ezek visszadobják őt a bűnbe, melynek örvényéből, mint borzalommal látja, nincsen többé menekvése. Elkeseredve esküszik boszut végső kétségbeesésében a kéréletetlen társadalomnak, mely ime maga tette őt ismét mindenre elszánt adáz ellenségévé.

Mindezen esetekben a társadalom mulasztotta el, hogy az állam büntető hatalmának védelmét kiegészítse.

Arra vállalkoztunk, hogy e nemes város és vidékének társadalmát e mulasztások és azok fenyegető veszedelme iránt figyelmessé tegyük, és ha figyelmeztetésünk — amiben nem kételkedünk — kellő visszhangra talál, a hozzánk csatlakozókkal a debreczeni rabsegélyző-egyletet első sorban az elítéltek családjának s különösen gyermekeinek a nyomor és bűn ellen való védelme, továbbá a tudatlan és munkakerülő elítélteknek vallás-erkölcsi nevelése és hasznos ismeretekre való tanítása, végül a megjavult bűnösöknek a becsület útján való megtartása czéljából megalakítjuk.

Kevés anyagi áldozattal és inkább buzgó erkölcsi támogatással jár czélunk megvalósítása. A művelt külföldön s ha-

arczképe, megcsókolja utoljára. Bajtársa részvétellel hajol felé. Haldokolva suttogja:

— Mondd meg . . . édes anyámnak . . . a halálban is reá gondolt fia.

Hogy megváltozott a hangulat! Hol van a jó kedv, a vidámság?

Azok a keményarcsu bátor katonák, a kik százszor, ezerszer szembe néztek a halállal, e kis dal szavára úgy sirnak, mint a gyermekek. Végig percek a köny az arcukon. Senki sem szégyenli, senki sem fordul félre. Hiszen mindenkinek van édesanyja, ki talán e perczen kulcsolja imára jóságos kezeit.

Charlest ezuttal megtapsolták, de agyonlövessel fenyegették, ha még egyszer elmerid dalolni a haldokló bucsuját.

Ezt a kis epizódot csak annak jellemzésére hozom fel, hogy milyen érzés lehet az, ezer és ezer mértföldnyire lenni mindenkintől, a ki szívéhez közel áll, hogy milyen érzés a honvágy, mely ha idegen világrész alatt meglepi szívéket, kinosabb, mint a legemészőbb betegség.

De viszont ott áll a másik oldalon a tudás vágya, mely folyton sarkal bennünket, csak tovább . . . tovább! El az ismeretlen régiókba, a szűz-földre, melyet rajtad kívül halandó lába még nem taposott. Lehet-e valami fenségesebb ideál, mint megismerni a földet, a melyen élünk, megismerni a világot a maga teljes nagyszerűségében. Mint a kaleidoskop képei vonulnak el előttünk, minden országnak, — minden világrésznek más a baja, más a varázsa.

Bizonyos részvétellel gondolunk azokra, kiket sorsuk arra kényszerített, hogy egy kis szűk körben éljék át életüket, önkéntes rabságra kényszerítve, egy helyhez láncozva, mint a sziklához tapadó koráll, melyet még a viharos tenger hulláma sem bír elszakasztani.

De térjünk a dologra. A filippini szigetek történelmét, népeit, szokásait, jelentégi viszonyát óhajtom röviden egy tárcza keretében vázolni.

Az 1500 kisebb-nagyobb szigetből álló csoport az északi szélesség 20°—5° között terül el. Határai Japán, a chinai birodalom és Ausztrália. 1521 elején fedezte fel Magellan előkelő portugall nemes, ki honfitársaival összeveszvé, I. Károly spanyol királynak ajánlotta fel szolgálatát; így kerültek a szigetek spanyol kézre. Nevét II. Filep-től nyerte, ki vallási szempontból igen sokat törődött a sziget ügyeivel. A benszülöttek Magellant roppant nagy tisztelettel fogadták. Egykoru feljegyzések szerint a benszülött herczeg kémet küldött a hajóra. Ez rémülve jött vissza, hogy a hajó óriásokkal van tele, kiknek vas a bőrük, hosszú orruk, tüzet isznak s füstöt lehelnek. A philippinok ugyanis általában kis termetűek és pisze orruk van. A benszülöttek Magellánnal formális verszerződést kötöttek, de csakhamar kenyértörésre került a dolog s a kitört harcznak Magellán volt az első áldozata. Ettől kezdve a kis szigetország örökös háboru színhelye lett. Anglia, Portugalia s a chinai birodalom szerették volna a maguk részére meghódí-

tani e gazdag szigeteket s a spanyoloknak véres harcokat kellett vívni a messze fekvő gyarmatokért. A benszülöttek is folyton lázongtak. Ugyszólván minden évtizedre esik egy forradalom; okai legtöbbször esetben a katonai s egyházi kényuralom, magas adók, javak elkobzása, kínzások, a jezsuiták s egyéb szerzetes-rendek kapzsisága.

A legutolsó felkelés 1896-ban volt, de a spanyolok hamar leverték s a vezető férfiak, köztük Emilio Aquinaldo a spanyolok bosszúja elől Hong-Kongba menekültek. 1898. ápr. 24-én az Egyesült-Államok kongresszusa hivatalosan deklarálta a Spanyolországgal való háborút. Dewey, ki ekkor Hong-Kongba tartózkodott, azonnal Manilába sietett; május 1-én sétrombolta az ott levő spanyol hajóhadat s megtett minden előkészületet Manila ostromához.

Az amerikaiak s benszülöttek között ekkor még nagyon barátságos volt a viszony. Aquinaldot s 18 előkelő emigranst Dewey saját hajóján hozott el Hong-Kongból. Aquinaldo Cavite tartományban szállott partra s azonnal hozzákezdett a philippin republika és benszülött hadsereg szervezéséhez.

Aug. 13-án Manila capitulált. Az amerikai hadsereg a philippinok ujjongó tapsaitól kísérve vonult be a fővárosba. Ugyanez év decz. 10-én aláírt párisi békeszerződés szerint a Philippini szigetek 20 millió dollár kárpótlás fejében véglegesen az Egyesült-Államok birtokába jutottak.

A benszülötteknek ez már sehogy sem tetszett, mindinkább feszültté vált a viszony,

zánkban is úgy a fővárosban, mint több nagyobb vidéki városban rendkívüli eredményeket tudnak a hasonló egyesületek felmutatni. S a mikor a t. Czimet a folyó évi május hó 13-án délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében tartandó alakuló gyűlésre ezennel meghívjuk, meg vagyunk róla győződve, hogy már ezen első lépésünk sikere biztosíthat bennünket arról, hogy szeretett városunk társadalma sem fog a saját védelmének helyes felfogásában s az ezzel egybekötött legnemesebb s egyúttal leghasznosabb jótékonyosság gyakorlásában más városok társadalma mögött elmaradni.

Debreczen, 1900. évi apr. hó 20-án.

Az előkészítő bizottság.

A hamis tizes.

Tordán elfogott hamis tizeseket gyártó banda esete alkalmából olvassuk a kolozsvári „Ellenzék”-ben a következő vidám históriát:

Ma reggel az élelmi piacon nagy ribillió támadt. Egy torda-vidéki ember sajtot vásárolt és tizessel akart fizetni.

A sajtos ember átvette a bankjegyet, a mely kissé szintelen, kissé kopott volt. Nézegette, hol a magyar, hol a német fölírást, még keresztül is nézett rajta, mivel a hosszas forgalomban megrongálódott bankon kissé átszürdött a világosság. Végre is a sajtos ember így szól:

— Nem tordai kend?

— Arra felé való volnék, — mondá a vevő.

— Hm! Az baj! Akkor csak vigye a tizesét más bolondhoz!

— Hát aztán mért hé!

A torda-vidéki ember kikapta a sajtos ember kezéből a kapott bankót, azután jól megnézte és így szól:

— Bolond beszéd a! Ez a tizes nem tordai ám! Ez a tizes jó tizes, csak a kend szemérossz!

Erre azután keletkezett nagy csete-paté. A járó-kelők megálltak és oda sereglettek a veszekedők mellé. Egyszerre a tömegből egy „ur” a veszekedő felek közé lépett és így szól:

— Mi bajuk kenteknek?

— Hamis tizessel akart fizetni, — felelte a sajtos.

— Hamis a kend lelke! — vágott vissza a vevő.

— Csendesen, csendesen! — csitította az „ur” a veszekedő feleket. — Megmondom én mindjárt.

Az összekülönbözött felek kaptak a szakértői véleményen.

Az „ur” nézegette egy ideig a tizest, végre komolyan szól a sajtoshoz.

— Ez jó pénz! Igaz pénz. Fogadja el bátran.

— Fogadja el az ur, ha jó — mondotta a sajtos.

— Miért ne? — mondá az ur nyugodt, hidegvérrel.

Kivette a tárczáját és egy új ropogós tizest huzott ki belőle.

— Tessék, — mondá elegánziával.

— A má' más — mosolygott a sajtos és átvette az új tizest.

Az „ur” pedig zsebrevágta a régít és nyugodtan távozott.

A tordavidéki pedig visszacapott a pénzből és sajttal rakodva, elégedetten ment el Torda irányába. Kevés idő múlva apró pénz kellett a sajtosnak. El is küldte az új tizest beváltani.

Egyszer csak jön a küldöncz:

— Kérem, a tizes hamis!

A sajtos ember csaknem sajtjává vált ijedében!

— Le—he—tet—len.

Nem volt lehetetlen, mert az új ropogós tizes csakugyan hamis volt. Igazi tordai!

Most a rendőrség keres egy urat, aki nyugodt és elegáns...

A delegációk.

Budapest, május 8.

A legmagasabb kéziratok, melyeket Ő Felsége Goluchowsky gróf külügyminiszterhez és Széll és Körber miniszterelnökhöz intézett a delegációk ügyében, e testület összejövételét május 12-ére tűzik ki, ezuttal Budapestre. A képviselőházban felolvasták ezt a legmagasabb kéziratot, a szabadelpvűpárt egyik értekezletén megnevezte jelöltjeit s a képviselőház f. hó 5-én választotta meg a delegátusokat.

Ő Felsége Budapesten fogadja mind a két delegációt és az elnökök üdvözlő beszédére adandó válaszában hangoztatni fogja változatlan barátságos viszonyunkat minden európai hatalomhoz, főleg azonban a német császár barátságának bizonyítékait fogja kiemelni a berlini látogatás alkalmából. Bosznia és Herzegovina kormányzását illetőleg újból hangsúlyozni fogja a legmagasabb válasz azt a körülményt, hogy a kormányzás költségeit a megszállt országok saját bevételeiből fedezik s végül, hogy a hadsereg védképessége és harcukésztsége érdekében ismét hivatkozás történik a népek áldozatkésztségére.

A mi Ausztria-Magyarország áldozatkésztségét illeti, ki sem tagadhatja, hogy ez a kedvezőtlen viszonyok folytán a minimumra szállt le és ép így el kell ismerni, hogy a nép teherképessége ez utolsó években gyarapodott ugyan, de már-már elérkezett ahhoz a határhoz, melyet józanon nem lehet áthágni. De a hadügyminiszter által igényelt többkövetelés nem is adhat okot nagyobb aggodalomra, mert betartja azokat a határokat, melyeket a gazdasági viszonyok megengednek s mert a többkövetelés mértékét a két állam pénzügyminiszterei, a két miniszterelnökkel egyetértve, leszállították és elfogadták.

Az osztrák delegációt illetőleg különböző ellenzéki újságokban azt a hirt terjesztették, hogy az nem hajlandó sima lefolyást engedni a tárgyalásoknak. A „Pester Correspondenz” révén azonban jól értesült forrásból jelenthetjük, hogy ez a híresztelés minden alap híjával van s hogy az osztrák delegáció a jogos bírálatnak nagyobb mértékére készül ugyan, de semmi esetre sem fog obstruálni, vagy épen a kormány előterjesztéseit visszavetni.

Színház és irodalom.

A baba. Végefelé közeledik a színházi szezon — közönség nem nagy számban látogatja az előadásokat, — mi a nézőtérén uralkodó türehtetlen hőségnek is tulajdonít-

de ellenségeskedésre még nem került a sor. Az amerikaiak teljes erővel megszállták Manilát. Aquinaldo pedig 50—60 ezer főből álló hadseregével a városon kívül félkör alakban foglalt állást. Ekközben megindultak mindkét részről a tárgyalások, de eredmény nélkül, mert az amerikaiak a párisi szerződésben biztosított jogaikhoz ragaszkodva, hallani sem akartak a sziget-ország teljes függetlenségéről.

Közvetlen Manila alatt van a Santa Mesa block-ház. Ez volt a határ. Egyik oldalon amerikai katona állott őrt, a másikon benszülött. Febr. 4-én este 9 óra tájban a szigorú parancs ellenére egy benszülött tiszt közeledik az amerikaiak felé. Az őt lekapja válláról a puskát s a philippino erre visszavonul. Nemsokára visszajön 3-ad magával. Az őt háromszor kiáltja: Halt! de eredmény nélkül, ekkor közibük lőtt s a tiszt halva rogyott össze.

A philippinok, kik, úgy látszik, csak alkalomra vártak, pár perc múlva az egész vonalon támadást intéztek az amerikaiak ellen, de sikertelenül. Ettől kezdve, tehát több mint egy éve, szakadatlan tart a háború. — Aquinaldo igen ügyes taktikával guerilla-szerű harcokat folytat. Kisebb-nagyobb csapatokkal hol itt, hol ott jelenik meg, döntő ütközetbe nem bocsátkozik s pár órai harc után visszavonul az áthatolhatatlan sűrűségekbe. Aquinaldot a benszülöttek valóságos bálványozzák s szentül hiszik, hogy a diktator emberfeletti erővel bír, golyó vagy fegyver meg nem sértheti. A felkelők leg-

hatalmasabb szövetsége a tropikus klíma. Az esős évszak félesztendőre úgy szólván lehetetlenné tesz minden hadi operációt, a hátralevő idő alatt pedig a nagy hőség s a szokatlan éghajlat százával szedi áldozatait. Mindezek dacára a felkelő hadseregnek már csak romjai vannak meg. Aquinaldo legjobb vezérei, felesége, gyermekei Manilában amerikai katonák őrzete alatt van s a felkelés végleges leverése igen rövid idő kérdése.

Az európai nemzetek között, sőt magában az Egyesült-Államokban is sokan emeltek szót a független philippin köztársaság érdekében s Aquinaldo neve ismereté lett az egész világon. De a ki közvetlen tapasztalatot szerez a philippini népek állapotáról, az előtt kérdést sem szenved, hogy magukra hagyatva, a gyönyörű szigetek elébb-utóbb véres anarchia színhelyévé lennének.

A philippini szigetek lakossága mintegy 8 millió. Az európai s a nagyszámu chinai bevándorlókat nem számítva, két főcsoportra oszlanak, u. m. a Negrito- és Malay-faj.

A negritok száma 25—30 ezer, több független néptörzset képeznek s leginkább a hegyek között élnek. Ők voltak eredetileg a sziget őslakói. Kicsiny, fekete emberek, homlokuk alacsony, orruk széles. A fehér emberrel szemben nagyon gyanakvók. Legnagyobb részük teljesen civilizálatlan, ruhát nem viselnek és ott alusznak, a hol az éjszaka beéri őket. Bámulatos ügyességgel

ugrálnak egyik fáról a másikra, akárcsak a majmok, lábujjaikat kéz gyanánt képesek használni.

Nemrégiben találkoztam egy negrito kis lánnyal. Feje tetején egy kosár, mely kalap, napernyő is volt egy személyben, telve pompás érett bananes-szel. Pár szót spanyolul is értett s egy rövid vászondarab volt dereka körül csavarva, tehát az előkelő osztályhoz tartozott. Hosszas vita után megalkudtunk 5 krban 15 bananes-ért. Odaadom a pénzt s ő pedig a bananes-t, de egy véletlenül a földre esett. A negrito kisasszony nem épen rózsás lábujjaival azonnal felvette s fállábon állva nagy komolyan nyujtotta felém.

Fegyvereik élesre faragott bambusz-lándzsa és palma-íjj, melybe mérgezett hegyü nyilvesszőket raknak. Egynejűek s a házasságot, melynek felbonthatatlan jellege van, igen nagy tiszteletben tartják. Ha egy fiatal ember házasodni akar, formálisan megkéri a lányt szüleitől. Az igenlő válasza a vőlegény megöleli a piruló menyasszonyt. A leány váltig szabadkozik, öt-hatszor kiszakítja magát az ölelő karokból, de a legény mindannyiszor utána fut s végül diadalmasan viszi az örömszülők elé. Mind a ketten leterdepelnek, a leány apja egy tele kókuszdió vizet önt a nyakuk közé, összeüti a vőlegény s menyasszony fejét s a házasság jogérvényes. A fiatal pár egy hétre a hegyek közé vonul.

(Vége köv.)

ható. Tegnap sem nagy közönség nézte végig a „Baba“ előadását. A czimszerepet Sárosi Paula játszotta kedvesen. A sok taps mellett babérkoszorút kapott, melyről nem hiányzott a hagyományos öt pecsétetes levél. F. Kállay Lujza szintén kivette részét a viharos tapsokból szép énekszámairól és játékaért. Tegnap este különben ünnepelték. Diszes ezüst koszorút s hatalmas virágállványt kapott, melyekkel a debreczeni közönség tüntette ki. Ha valaki, úgy ő az, ki méltán rászolgált erre az előismerő kitüntetésre. Hillarius mestert Sziklay játszotta, — de Fenyéri utólráhetlen alakítását nem feledtette velünk, — viszont Sziklayt pedig szivesebben látjuk Maxime atya szerepében, mint Környeit. A kar némelykor nem a legbiztosabban énekelt.

(Magyar Kritika (szerkeszti Benedek Elek) III. évfolyamának 15. száma a következő tartalommal jelent meg: Szeccszó az irodalomban: K. Gy. Hogy segítsünk hát filozófiai mizeriáinkon? Simon József Sándor. Szentessy Gyula, Válogatott költemények: Farkas Emil. Platz, Utazás a természetben: g. y. Juraszek—Schlamadinger, Büntetőjog és eljárás a kir. járásbírók előtt: Sz. E. dr. — Brachfeld, A bizományos belépési joga: N. — Major, Zongora-iskola: Recht Sándor. Zigány, Shakespeare: L—r B—a. A műcsarnok kiállítására, —i—r. Irodalmi hírek. — Folyóiratok. — Megjelent könyvek. A „Magyar Kritika“ egész évi előfizetési ára 10 korona. Kiadóhivatala Budapesten, VI., Szony-utca 94/B. szám alatt van.

Munkácsy Mihály.

(P. C.) A nagy mester földi maradványai megérkeztek hazájába, hol nagy gyászszal s mélyen átértzett kegyelettel örök nyugalomra helyezik őket. Munkácsy Mihálynak, kit tanulási vágya, ambíciója életének dicsőséges idejére távol tartott hazájától, világitó és dicsőséges életének befejezésére az az óhajta volt, hogy hazai földben, Magyarország földjében temessék el és a magyar nemzet nagy fiának ezt az utolsó óhajtatását a saját óhajtatásának tekinti s Munkácsyt a nemzet halottjaként fogadja, amint életében mindig büszkén sorozta őt a nemzet nagyjai közé. Ilyen tiszteletben nagy művész Magyarországon bizonyosan, külföldön is valószínűleg soha sem részesült. Magyarország politikai hatóságai, művészi testületei és a főváros léptek akcióba, hogy lerójják Munkácsy Mihálynak a tisztelet, hódolat adóját.

A főváros diszshelyet ajánl fel ott, hol azok csontjai pihennek, kiknek emlékezete örök időkre szent a hazának. Pedig Munkácsy Mihály csak festő volt, a ki egy asztalosműhely poros helyiségeiből vette röpülését a csillagok felé, a kinek első munkája unalmas tulipánok festésére szorított s később az újszövetségnek és legszentebb alakjainak legremekőbb megfestéséig vitte.

A magyar nemzet, melynek legnagyobb fia közé tartozik Munkácsy Mihály, a törvényhozás határozata folytán oly gyászompát készül rendezni a mesternek, mely nemcsak a boldogultat tiszteli meg, hanem az egész magyar nemzetet is, midőn e gyász-ünnep által minden kulturnemzet rokonszenvét biztosítja a maga számára, mert midőn kilépett a nagy világba Munkácsy, megmutatta a magyar faj nemzeti sajátosságait, az erőt, a képességet. Az egész világon ismertette a magyar nevet és a magyar fajban rejülő kvalitásokat. Ennek a magyar lángelmének, míg életben volt, hódolt az egész

világ s az ő dicsősége a magyar nemzet dicsősége, Ezért illő, hogy most az egész magyar nemzet gyászolva térdeljen ravatalánál, kegyeletos hálával gondoljon reá és az évszázadnak egyik legnagyobb mesterét, a magyar művésztalentum legragyogóbb csillagát s egyik legnagyobb fiát sirassa meg benne.

Mint szegény asztaloslegény, leküzdhetlen ambíciótól ösztönözve, ment Munkácsy külföldre, hol néhány barát és pártfogó támogatásával folytatta tanulmányait s első híressé lett képét Düsseldorfban egy csekélységért eladta egy amerikainak ama feltétel mellett, hogy a párisi műkiállítás juri-je a képet elfogadja kiállításra. Menyire győttörve lehetett a nagy mester lelke, mig Párisból megjött a hír, hogy a juri elfogndta a képet. És csak ekkor kapta meg a kialakított 3000 márkát.

Ez a kép alapította meg a mester világhírét, egyhangulag neki ítelték a nagy aranyérmét s a kép neve: „A siralomházban.“ Maga a kép soha sem került vissza Európába, de még a földteke másik felén is hirdeti a mester dicsőségét s innen kezdődött Munkácsy Mihály tüneményes emelkedése, mely annyi dicsőség és babér után a magyar nemzet pantheonjában ért véget.

Évszázadok küzdelmei és törekvései nem hozták annyira forgalomba Magyarországot, mint Munkácsy zseniális ecsetje és ő végtelen hazaszeretetében többlet tett hazája nagyságáért és dicsőségeért, mint a hősök bármelyike. Ezért egyesül az egész nemzet, kormányával az élén, hogy megadja nagy fiának a halálban azt, a mit az élő mesternek nem adhatott: végtelen szeretettől környezett, nyugalmas otthont.

A ravatalnál.

Budapest, május 8.

Szomorú, szürke fellegek ontották ma egész nap Budapest fölött az esőt s így a természet a tavaszi viruló pompa közepette is alkalmazkodik e nemzeti gyászhoz, melynek halottját holnap, szerdán, temetik az édes anyaföldbe.

Ma, kedden, már egész nap zarándokolt a nép Munkácsy ravatalához, mely a fekete posztóval borított falak sötétségéből a lila selyemmel bevont villamoslámpák tulvilági fénye mellett impozánsan emelkedik ki.

A városligeti műcsarnok homlokzata előtt is elkészült az a hatalmas szarkofág, melyet Nero császár római síremléke után készítettek Stróbl Alajos, Fadrusz János szobrászok és Lechner műépítész. A szarkofág négy sarkán az Attila kínesei után mintázott aranyos edényekben ég az áldozati láng. A lépcsőcsarnokból a közbeeső két nagy termen át fekete posztóval bevont alagutszerű folyosó vezet a szobor-terembe. E folyosó hosszában diszruhás rendőrség és a temetkezési egylet diszörei állnak sorfalat. Bent a ravatalnál a diszruhás egyetemi ifjak és a képzőművészek egyesületének tagjai öröködnék a halott mellett.

Munkácsy tölgyfakoporsóját ma éjjel nemzeti trikolorba burkolták s a koporsón csupán Munkácsy név lilaselyem szalagos koszorúja és bokréta látható, de a ravatal köré egyre több koszorút helyeznek a mester tisztelői.

Ma már ott ékeskedett a képviselőház nemzeti szalagos koszorúja „A magyar országgyűlés képviselőháza — Munkácsy Mihálynak“ felirattal és Budapest főváros hatalmas koszorúja, mely a székesfőváros színeiben pompázott; Szeged város koszorúját ez a fölirat ékíti: „Művészleked nagyságának hódol Szeged sz. kir. város“; elhelyezték a Budapesti Újságírók egyesülete, Országos képzőművészeti társulat, Petőfi társaság, Magy. Tud. Akadémia, Orsz. Pázmány egyesület, Jókai Mór, Mednyánszky László,

Harkányi Frigyes báró, Splényi Ödön báró és családja koszorúit.

Munkács, Munkácsy Mihály szülővárosa, a város színeit viselő szalaggal diszes babérkoszorút helyezett a ravatalra, melynek felirása a következő: „Szülővárosa, Munkács, — A halhatatlannak“. Az országos szabad-elvűpárt babérkoszorújának lilaselyem szalagján ez a fölirat áll: „Az országos szabad-elvűpárt — Munkácsy Mihálynak“. A tudomány-egyetem diszes koszorúja az egyetem színeit viselő, remek selyem szalagján ez a fölírás áll: „A kir. magyar tudomány-egyetem — Munkácsy Mihálynak“. A királyi József-műegyetem szintén koszorút helyezett a ravatalra.

A délelőtti folyamán Munkácsy özvegye és bátyja Emil, Zsilinszky államtitkár, dr. Dirner Gusztáv s a család többi tagja majdnem egy órát töltött a mester ravatalánál.

Délután fél 3 órakor megjelent a „Nemzeti Szalon“ küldöttsége, hogy letegye a művész-egyesület koszorúját disztagja ravatalára. A küldöttséget Hock János alelnök vezette, aki hatalmas babérkoszorút tett le az elhunyt művész ravatalára.

A dél-afrikai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, május 8.

A helyzetből itélve, a háború végefelé közeledik. Az angolok által minden oldalról szorongatott burok visszavonulnak és a sereg között lehangoltság, kedvetlenség észlelhető. Talán csak napok kérdése már, hogy az angolok győzelme teljes legyen.

Mafeking fölszabadításáról és a 3000 főnyi ostromló bur sereg elfogásáról hozott jelentést a Daily Mail című londoni újság tegnapi kiadása. A Reuter Office nyomban megzáfolta ezt a hírt. De ha a fölmentés eddig nem is történt meg, úgy közeli bekövetkezése alig szenved kétséget. Hunter és Barton tábornokok május 4-iki és 5-iki győzelmei Windsortonnál, Klipdamnál, Ruidamnál alaposan meggyöngyítették a burok állását a Vaal-folyónál. Hunter tábornok e hó 6-ikán egyesült Warrentonnál, a folyó déli partján Paget tábornok dandárával. Az angol sereg másnap hatalmába kerítette a hidat, kiszorította a burokat fourteen-streams pozícióikból és tegnap este a Vaal-folyó északi partján táborozott. Az angolok erőltetett menetekkel márczius 16-án érkeztek Kimberleyből Warrentonba, hogy megakadályozzák a Vaal-folyón ottan átvezető vasuti hid szétrombolását. Ez sikerült nekik, hanem az élelenség olyan akadályokat gördített átkelésük elé, hogy ezt többszörös kísérlet után csak tegnap hajthatták végre. Fourteen-Streams elfoglalásával elhárult a legnagyobb nehézség a délfelől Mafeking fölszabadítására küldött angol sereg utjából. Hunter tábornok tehát most már valószínűleg hamarosan a szorongatott város alá ér és az északon Lobatsinál álló Plumer ezredessel kezét fogva, fölszabadítja Mafekinget.

A helyzet Vet-River és Winburg környékén, úgy látszik, föltöttebb kedvezőtlen a burokra nézve. Ezt kell következtetnünk abból a pretóriai sürgönyből, amely szerint a tranzváli fővárosban nem tartják kizártnak, hogy az angolok körülkerítik és elfogják Botha parancsnok visszavonuló seregét.

Roberts lord főhadiszállása tegnap Smaldeel-Junctionban volt, ott, a hol a winburgi szárnyvasut beletorkollik a bloemfontein-kroonstad vasutba. A Kroonstad felé való előnyomulás folytatásával egyidejűleg Roberts lord állítólag meg akarja szállani Bethlehemet, a Ladysmithből a Van-Reenen hegyszoroson át Oranjebe vezető vasut végső állomását. Ennek a tervnek az volna a célja, hogy az előnyomuló angol sereg Natalban fekvő élelmező-vonalat kapjon, a mely természetesen sokkal biztosabb volna a Bloemfonteinből Kimberley és Kolesbergen át Fokvárosba vivő vonalaknál. A ladysmith-harrysmith bethlehemi vasut megszerzésének föltétele, hogy a Van-Rec-

nen szoros az angolok kezében legyen. Arról pedig hosszabb ideje nincsen hírünk, hogy mit csinálnak a Ladysmith körül fekvő angol és bur seregek.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A főrendiház ülése.

Budapest, május 9. A főrendiház ma ülést tartott, melyen a beruházási javaslatot és több apró ügyet tárgyalt le.

Ugron ügye.

Budapest, május 9. Az Ugron-ügyet délelőtt 11 órakor tárgyalta az összehívhatatlansági bizottság az emeleti teremben. A folyosón számos képviselő és újságíró várta izgatottan az ítéletet. Széll Kálmán is, ki a közigazgatási bizottság ülésére jött, élénken érdeklődött iránta.

A tanácskozás zárt ajtók mögött folyt le. Egy órakor hirdette ki a bizottság elnöke az ítéletet. Csak a zabszállítást tárgyalták s egyhangulag felmentették Ugront.

Munkácsy a ravatalon.

Budapest, május 9. Reggel óta az Andrassy-uton egész népvándorlás volt Munkácsy ravatalához, melyre százket koszoru érkezett. Pozsony polgármestere táviratilag jelentette be, hogy szintén koszorut hoz. Egy órakor a termet elzárták s két óra felé a küldöttségek felállítását kezdték meg.

Az obstrukció ellen.

Bécs, május 9. A katolikus néppárt határozatilag kimondta, hogy elítéli az obstrukciót. A lengyelek és szlovének is az obstrukció ellen foglaltak állást.

Wlassics és a diákkongresszus.

Naponként hol itt, hol ott foglalkoznak a lapok azzal a „kinosnak“ nevezett kérdéssel, miért nem üdvözölte a debreczeni diákkongresszus Wlassics Gyula kultuszminisztert?

Némelyek menthetetlen tévedésnek, mások a vidéki kiküldöttek rosszakaratu könnyelműségének tudják be a dolgot, azt hitesztelvén, hogy egy értekezleten a vidékiek leszavazták a kultuszminiszter üdvözölését. Ez ügyre vonatkozólag most Boross Lajos, a kongresszus debreczeni alelnöke, teljes felvilágosításul, a következő sorokat küldte be:

Néhány vidéki napilapban olyan tartalmu, Budapestről szétküldött távirati tudósítás jelent meg, hogy a debreczeni országos magyar diákkongresszuson a vidéki kiküldöttek Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterur önmagyméltóságának üdvözölését leszavazták. Ez nem igaz. Gyűlés ez ügyben nem volt, tehát szavazás sem történhetett.

A dolog így áll: Az elnökség azon tagjai, kik az üdvözlendők jelölését végezték, a kultuszminiszteriumban épen e kongresszus ügyében tett többszörös tisztelgések alkalmával, tehát közvetlen érintkezés folytán arra a meggyőződésre jutottak, hogy Wlassics Gyula kultuszminiszter ur önmagyméltósága határozott elvi ellenzője minden oly ifjúsági mozgalomnak, mely tömörülésre irányul. Eltekintve a különösen tanácsosai által tolmácsolt ez irányú kijelentéseitől, eklatáns bizonyítékul szolgált az

elnökség meggyőződésének helyességére az a tény, hogy a jelen kongresszus védnöki tisztének elfogadásáért a kultuszminiszter urhoz beadott kérvényre a legkétségbeesettebb utánjárás sem volt képes sem igenleges, sem nemleges értelmű határozatát kieszközölni önmagyméltóságának, úgy hogy az elintézésnek csak egy módja maradt fenn: az utolsó pillanatban a kérvénynek, mint a mely tárgyalanná vált, visszavevése.

Ez megtörtént. Az elnökség azon tagjai, kik ezeknek tudatában voltak, s kik az üdvözlendők jelölését eszközölték, megmaradva a legmélyebb tisztelet mellett, nem jelölték Wlassics Gyula kultuszminiszter önmagyméltóságát tiszteletteljes tapintatból, nem akarván üdvözléssel alkalmatlankodni ott, hol úgy sem vennék azt szívesen.

Mivel a fővárosi napilapok is foglalkoznak már e kérdéssel, a kongresszus elnökeinek távollétében kötelezem magamat e nyilatkozat megtételére. Minden más irányu feltüntetése a dolognak vagy tájékoztatásból származik, vagy szükségtelen mosakodás.

Debreczen, 1900. máj. 9.

Boross Lajos,
a kongresszus alelnöke.

HIREK.

— Lapunk szerkesztősége e hó elsejétől állandó helyére, Kossuth-utca 13. szám (az udvarban hátul) költözött át. Ide intézendők a szerkesztőséget illető minden közlemények.

— Püspöki és főgondnoki látogatás. Kiss Áron, a tiszántúli reformátusok püspöke és gr. Degenfeld József, debreczeni főispán és egyházkerületi főgondnok tegnap B.-Ujfaluban időztek az évenként tartani szokott protestáns értekezlet alkalmából, mely ezuttal B.-Ujfaluban volt megtartva. Fogadtatásukról az alábbiakat írja ottani tudósítónk:

Nagy napja volt ma a Sárret fővárosának. Püspök és főispán vendége volt. Az illusztris vendégek fogadására már napok óta folytak az előkészületek. — Ma korán reggel szokatlan élénkség uralkodott az utcákon. A lakosság apraja-nagyja a város északi része felé igyekezett, — hol a szépen díszített diadalkapu előtt csoportosult és várta a vendégek érkezését. A fogadatok egyenkint robotgatt ki a püspök elébe. A szépen összeállított lovasbandérium ugyancsak kifelé igyekezett. Pontban 9 órakor a harangok zugása jelezte a püspök megérkezését. A Kálló folyó hidjánál várta a küldöttség az érkező vendégeket. Nem sokára megérkezett: Kiss Áron püspök, balján gr. Degenfeld főispánnal, kik Debreczen város gyönyörű négyes fogatán érkeztek. — A vendégeket Bölöny György járási főszolgabíró fogadta. A fogadtatásnál a járás előkelőségei közül ott voltak: Szunyogh Szaboles, Móriéz Pál, Nadányi Miklós, Csapó Dezső, Leszkay János stb. Gyönyörű menetben, élén a szépen összeállított bandériummal robotgott be a püspök, kit a templom előtt Zih Sándor ev. ref. lelkész, a járás és egyházmegye többi lelkészeivel együtt fogadtak. Leszállván a kocsiról, a püspök átköltözött és az isteni tiszteletre ment, melyet rengeteg ember hallgatott végig Zsufolásig telt meg a templom minden zuga. Az egyháztanács által kirendelt szónok Biber József esztári ref. lelkész volt. Remek beszéde a közönségre óriási hatást tett és sokakat könyekre fakasztott. — Az istentisztelet után az értekezlet folyt le a megszabott program szerint. Délben nagy bankett volt a püspök tiszteletére, melyen körülbelül 200 vendég vett részt. Este táncmulatság zárta be az ünnepet, mely sokáig emlékezetes lesz B.-Ujfaluk lakosai előtt.

— Sétahangverseny a Nagyerdőn. A debreczeni közönség egyedüli nyári szórakozása ismét meglesz. A 39. gy. e. pa-

rancsnoksága intézkedett, hogy ezután minden kedden délután 5 órától fél 7 óráig a katonazenekar játszik. Ezután tehát minden kedden a katonazenekar sétahangversenyt rendez; csütörtökön pedig a tisztitennys-pályán játszik a katonazene.

— A Debreczeni Kör s a városi tanács. Említettük, hogy Budapesten Debreczeni Kör alakult, amely összetartja a Debreczenből felkerült ifjakat. Ez a fiatal kör már régebben azért folyamodott a városhoz, hogy fogadja el a kör védnökségét, engedje meg, hogy pecsétein a város címerét használhassa s részesítse állandó évi segélyben. A jog- és pénzügyi bizottság tegnap foglalkozott a kérelem ügyével s javasolja a tanácsnak, hogy fogadja el a Kör védnökségét, adjon engedélyt a városi címer használatára s 100 korona segélyben részesítse a kört.

— Esküvő. Weinberger Lajos nagyváradai földbirtokos, folyó hó 17-én d. u. 1 órakor esküszik örök hűséget Hartstein Péter földbirtokos leányának, Rizának. Az esketés a menyasszony szüleinek Széchényi-utcai házában lesz.

— A „Debreczeni kerékpáros egyesület“ által folyó hó 16-án a városi színházban rendezendő hangversenynyel egybekötött nagyszabású műkedvelő előadásra jegyek László Albert ur főnyv és papirkereskedésében f. hó 15 ig jegyezhetők elő. A f. hó 15-én déli 12 óráig előjegyzett, de ki nem váltott jegyek ezen időn túl fenn nem tartanak. A páholyokra nézve megjegyezzük, hogy a földszinti páholyok közül még csak 3, az első emeleti páholyok közül még csak 8 jegyezhető elő, az összes többi földszinti és 1-ső emeleti páholyok már előjegyeztettek.

— Jülek százados temetése. A hirtelen elhunyt Jülek százados temetése óriási részvét mellett tegnap délután ment végbe. A temetésen megjelent a helyőrség tisztikara teljes számban, valamint több vidéki méntelep parancsnokságának kiküldöttjei. A gyászmenetet a Vilmos huszárok díszszázada nyitotta meg, melyet Strada kapitány vezetett, utána a katonazenekar, majd egy koszoruk halmazával telt kocsis, ezután a Vilmos huszárok egy szakasza gyalog Haller gróf vezetése mellett. Ezek után haladt a papság dr. Wolafka Nándor val. püspökkel az élén, majd a díszes halottat vivő gyászkocsi. A város képviselőiben Király Gyula és Szabó Kálmán jegyző voltak jelen. Az elhunyt századost a Szt.-Anna-utcai temetőben helyezték örök nyugalomra.

— Szikvizadó Debreczenben. Szabó József főszámvevő mindig új dolgokon töri fejét. Most kitalálta azt, bizony jó lesz a szikvizet megadóztatni. Erre nézve javaslatot adott be a tanácshoz, mely mielőtt határozna, meg akartahallgatnia jog- és pénzügyi bizottság véleményét. A bizottság Vecsey Imre tanácsnok t. b. főjegyző elnöklésével tegnap délután tárgyalta a főszámvevő javaslatát. A bizottság a szikvizadó behozatalát nem ellenzi, de megelőzőleg szeretne tiszta képet nyerni s e végből azt javasolja a tanácsnak, hogy azoktól a városoktól, a hol már szikvizadó van, szerezzék be a szükséges adatokat s csak azután mond végleges véleményt.

— Rabbis, aki nem esküszik. A nagyváradai járásbíró Fuchs Mórt, a nagyváradai orthodox hitközség főbíráját egy pörös ügyben mint tanut hallgatták ki s egyuttal arra is fölkérte, hogy az esküt letegye. A rabbi erre kijelentette, hogy az esküt készségesen leteszi, de csak abban az esetben, ha a kalapját a fején tarthatja, mert az orthodoxok szabályai tiltják azt, hogy födetlen fölvel esküdjenek. A járásbíró erre a kivánságra azt felelte, hogy nem teljesítheti s 100, majd 150, végül 200 korona pénzbírság terhe alatt hívta föl a rabbit arra, hogy az esküt letegye, de hiába, mert a rabbi mindig csak azt felelte, hogy a törvényt tiszteli

ugyan, de az Isten parancsát meg nem szegi. E helyzetben egy jelenlevő ügyvédjelölt azt ajánlotta, hogy a rabbi ne kalappal, hanem kis bársony sipkával a fején, esküdjék. A járásbíró a közvetítő indítványt elfogadta s már-már ilyen sapkáért küldtek, mikor a rabbi főlészelt és kerekén kijelentette, hogy a sapka nem kell s hogy ő csakis kalappal a fején hajlandó esküt tenni. Szavait azzal végezte, hogy nem enged és elvi jelentésű határozatot akar provokálni. Bessenyei járásbíró erre Fuchs Mór rabbit 200 korona bírságra ítélte. A rabbi természetesen föl-lebezett s így a felső bíróság fogja ki. nandani, hogy az orthodox zsidónak födetlen fővel, avagy kalappal a fején kell e a bíróság előtt esküdni.

— **Lakodalom és temetés.** Nem mindennapi dolog az, a mi e napokban érte Bereczki József szerencsi lakost. Nevezettnek két leánya volt: egy 18 éves és egy 14 éves, s mint szorgalmas és tisztességes munkás emberhez illik, az ő 18 éves lányát tőle telhetőleg szép multság kísérete mellett férjhez adta. Kisebbit leánya már akkor is beteg volt, de még sem hitte, hogy a sors ily csapást mérjen rá, mint a milyet mért, hogy ily hamar, vagyis harmadnapra egyik leányának lakodalmát, másiknak temetését kelljen megérnie. Hétfőn egyik leánya férjhez ment; szerdán a másik meghalt.

— **A szőlő és bortermelő szövetkezet irodája.** A szőlő és bortermelő szövetkezet üzleti irodája Szabó Lajos igazgató Péterfia-utcai házából a főpiac 9-ik számú Csanak-féle házhoz helyeztetett át.

— **Halál a májusfa miatt.** Tenkéről írja tudósítónk: A szerelmének esett áldozatul Bélfenyéren Fodor László, fiatal jó módú parasztagazda. Szerelmére gyuladt a falu legszebb leánya iránt, akibe különben a község majdnem minden legénye szerelmes volt. A leány viszonzta is a legény szerelmét, ami fölött sok ellenséget szerzett neki, a leány többi udvarlói között. Május elsején hajnalban, amint ez falun szokás, Fodor László egy szép szál virágos ákáczfűt vitt a leány ablakához, szerelme jeléül. Alig távozott el azonban az ablaktól, két sötét alakkal találkozott szembe, akik botokkal rátámadtak és leütötték. Ott találták meg a szerencsétlen legényt véresen, eszméletlenül. Wallerstein dr. azonnal gyógykezelés alá vette a legényt, de a tudomány nem segíthetett, néhány napi kínos szenvedés után meghalt. A vizsgálatot megindították.

— **Dr. Széll Kálmán tudatja, hogy lakását május hó 1-jétől József királyi hercege utcza 35-ik szám alá helyezte át.**

— **Gyufaoldat.** Egy asszony ivott pár nappal ezelőtt gyufaoldatot a lakásán. Lukács Istvánnak hívják a szerencsétlen asszonyt, a ki már harmadszor választotta a szegény emberek ez obligát öngyilkossági módját. Akkor mindig szerencsésen megmentették s most is még idejekorán adták be neki az ellenszereket. Most azért akart megválni az élettől, mert a férje hirtelen elhagyta. — E feletti elkeseredésében itta meg aztán Lukácsné a majdnem halált hozó mérget.

— **Váltóhamisító földművesek.** Hat buziási földművest, névszerint Sibú Miklóst, Suláriu Pétert, Bosjok Grosát, Zeringa Jánost, Radnyánczu Pétert és Potova Györgyöt fosztott meg a csendőrség egyszerre szabadságuktól. Kiderült, hogy a hat ember rendszeresen üzte a váltóhamisítást és több délmagyarországi pénzintézet érzékeny kárt szenved bűnös üzelmek folytán. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy mily mérvet öltött ennek a furfangos szövetkezetnek a működése. Egyelőre átadták őket a kir. ügyészségnek.

— **Kegyetlen vó.** Sajnálatraméltó 67 éves öreg asszony Nagy Sámuelné. Nevezettet ugyanis Ondon e hó 4 én veje azért, mert nem engedte gazdaságában szabadon rendelkezni, egy kapával annyira összeverte, hogy felépülése kétséges, eltörte jobb karját,

ugyszintén egyik vállsontját is, azonfelül még vagy 12 ütés van rajta.

— **Utások, akiknek lábvizet kell venni.** A lugos-versecei helyi érdekű vasuton egy kis baj történt. Szinérszeg község határában a töltést a sok eső elmosta s a közlekedés átszállással történik. Ami pedig ezt az átszállást illeti, az a maga nemében páratlan. A kalauz ugyanis, mikor az utások az átszállás helyére érnek, hangosan tudtukra adja, hogy cipőiket levessék, nadrágjukat felgyűrjék (ha nők is vannak: a szoknyájukat fölemeljék), mert ez az átszállás gyalogosan, a vizen keresztül történik. Azok, a kiknek az utjuk sietős és visszatérni nem akarnak, engedelmeskednek és lábvizet vesznek. Mindezek elmondása után önkéntelenül fölmerül a kérdés, hogy vajjon nem jó volna-e az idegen-forgalmat Szinérszeg felé terelni, a hol ilyen speciális, mint kedves szórakozás található.

— **Dr. Békés Sándor ügyvédi irodáját Piacz-utca 44. számú házba (dr. Ujfalussy-féle ház) helyezte át.**

— **A botozás Oroszországban.** Dacára annak, hogy Oroszországban törvény tiltja a botozást, a gyakorlatban most is úgy botoznak ma is, mint hajdanán. A karvini kerületben például — mint írják — a községi bíróságnál rendes szokás a testi fenytetés. Egy apa rávette leányát, hogy napszámba menjen. A községi bíróság abban a véleményben volt, hogy a leánynak ezélszerűbb lett volna otthon maradnia és az apára tizenöt botot veretett. Megveretett a községi bíróság egy cselédet azért, mert a koresmárosné gorombaságait, a kinél a leány szolgálatban volt, tovább nem tűrte s helyét ott hagyta. Egy paraszt embert megkorbácsoltattak, mert pajtásait tréfából leteremtettette, egy másikat meg azért, mert a kutyája a szomszéd leányának kötényét leszakította. A legkiválóbb ítélete azonban a nevezetes kis községi bíróságnak az volt, a melylyel tizenöt botra ítelt egy paraszt ügyvédet, amiért a pört elvesztette: hogy máskor jobban védelmezze ügyfeleinek érdekeit.

— **Mesterséges növesztés.** Dr. Springer, a párisi egyetem orvosi laboratóriumának igazgatója, hosszu ideig tanulmányozta, hogyan lehetne kis termetű szülők gyermekeinek növesztését elősegíteni. Dr. Springer e célra buza, árpa, zab, rozs, tengeri és korpa vegyülékét ajánlja. Ezekből a magvakból két leveses kanányit addig kell három liter vízben főzni, míg csak egy liter víz marad a fazékban, azután a folyadékot szitán átszűrjük. Ha nem izlik a gyermekeknek ez a lé, cukros tejjel lehet az ízet javítani. Nagyon telivérű gyermekeknél a zabot, olyanoknál pedig kik könnyen hasmenést kapnak, a korpát kell elhagyni és rizsszel pótolni. Az italt mindennap frissen kell készíteni, mert könnyen megsavanyodik és a levegőben levő bacillusok benne nagyon elszaporodnak. Dr. Springer azt állítja, hogy ezzel a szerrel 5—6 centiméternyire fokozni lehet a fejlődés korszakában oly gyermekek növesztését, akik kistermetű szülőtől származnak.

TÖRVÉNYSZÉK.

Rossz vér. A rossz vére kerítette már több ízben bajba Turóczy András h. böszörményi illetőségű földművest. Az a szerencsétlen természete volt, hogy a mit a szeme meglátott, keze ott nem hagyta. Már 1866 ban 1 havi fogsázbüntetést mérték reá, melyet 1870-ben ismét a fejére olvastak. 1883-ban pedig három évi börtönt kapott, mert lopott és orgazdaskodott.

Hanem mindezen büntetések nem javították meg a rossz vérű Turóczyt. A múlt év október 13-án furfangos módon lopta el Bisi István böszörményi lakos 70 forint értékű két sertését.

Éjnek idején az egy öles kerítésen keresztül bemászott a bezárt udvarra és a sertésóiban levő két hizót szépen kibocsátotta.

Lopás büntette miatt fogta vád alá a törvényszék s tegnap tartott ügyében vég-tárgyalást. A többször büntetett férfit a törvényszék két évi fegyházra ítélte.

Vádolt felebbezett enyhítésért, az ügyész pedig súlyosbításért.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Hölgy-háboru.** Műndennek hívják azt a kis hannoveri városkát, amelyben ez a kis história megesett. Ugy esett, hogy a Mündener Nachrichten című lapban az egyik tárczáiról a mündeni zászlógyár himzónóit, akiknek mindenike művésznő a maga nemében, egyszerűen lányoknak nevezte. A himzónők erre abban a véleményben, hogy őket még sem dukál a gyári munkásnők és cselédek módjára csak egyszerűen lányoknak titulálni, mit tettek? — Nyilatkoztak ugyanabban az ujságban. Erre viszont a gyári munkásnők és cselédleányok haragudtak meg, mert azt állítják, hogy úgy származásra, mint műveltségre egyformák a himzónőkkel, tehát azokat sem illet meg más czim, mint őket. Ők is nyilatkoztak. De az ujságharcnak a folytatása már komolyabbá fajult. A múlt pénteken Műndenben a lányok olyan háborúságot rendeztek az utcán, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie.

De még most sincs eldöntve, hogy a zászlóhímzónők lányok-e, vagy sem.

* **Ablakok osztrigakagylóból.** A Filippini szigeteken a jobbmóduak házain, a külvárosokban levő villák és a környéken elszórt mezei lakok ablakai osztrigakagylóból valók. Csakhogy olyan kagylókat használnak erre a célra, amelyek áttetszők, mint a gyöngyök, s világosságot eleget bocsátanak a házba, ellenben a vakító nap sugarakat feltartják. A szobákban aztán olyasféle világosság van, mint színes üvegablakos kápolnában. Napfénynél olyan színjáték támad az ilyen ablakok útján, mintha ezer meg ezer szivárvány keveredett volna össze.

* **A reichstadti herceg halott-maszkja.** Egy Párisban élő bécsi fiatalember, dr. Rosenberg Ernő, a Carnavalet-muzeum igazgatójának retrospectiv kiállításra átengedte a reichstadti herceg halott-maszkját. A maszkot Bécsben vették le a fiatal hercegről, közvetlenül halála után. Ferenc császár Hannakampf komornyiknak ajándékozta s a valódiság igazolása végett a császári pecsétet tette a gypsöntvényre. Hannakampf a reichstadti herceg halála után Ferenc József főherceghez osztatott be komornyikul és több, mint ötven évig maradt a király szolgálatában. Hannakampftól néhány év előtt Rosenberg Frigyes kapta az ereklyét, mely öröklés után fiára, Ernőre szállt. Napoleon fiának halott-maszkjáról még két öntvény van, egyik Viktor Napoleon herceg birtokában, a másik egy bonapartista arisztokrata kastélyában.

RÖPPENTYÜK.

* **Zavarban.** — Találkoztam kedves fiával az előszobában.

— Bocsánat, az a férjem volt!

— . . . Ah, bocsánat! Gondolhattam volna. Tényleg csodálatosan hasonlít nagysádra . . .

* **A kadét-iskolából.** Főhadnagy ur Zserzsabek: Kadét Csempez, mi az ismertető jele az őrnagy sarzsának?

Csempez: Az, hogy az őrnagy ur a főhadnagy urat is le meri szidni.

* **Kiszámította.** Fiu: Én tíz óraker fekszem le és hét óraker kelek.

Nagyapa (szórakozottan): Hm, tíz meg hét — az tizenhét! Fiaeskám: az alvásra az nagyon sok.

* **Kedélyeskodás.** Férj (féltékeny): Mondd csak, Irma, volt-e neked valami ugynevezett leánykori bolondériád valamely fiatal emberrel, mielőtt én elvettelek?

Feleség: Volt egy.

Férj: Ugy! de reményem, hogy azóta nincs az illetőhöz semmi közöd?

Feleség: De bizony.

Férj: U-u-ugygy?

Feleség: Igen, mert ahhoz az egyhez férjhez mentem.

KÖZGAZDASÁG.

Milyen lesz az idei gabonaár alakulása. Ugyan messze állunk még az aratás idejétől, mégis érdeklődéssel s kíváncsisággal várja az egész ország gazdaközönsége, hogy milyen lesz ez idén a gabonaár alakulása; kíváncsisággal annál is inkább, mert mióta az áremelkedésben némi javulás mutatkozott, általános lett a vélemény, hogy ez árválulás nem sportán jellegű, de állandó.

Bennünket, kik kénytelenek vagyunk termésünk fölöslegét a külföldön értékesíteni, kétségtelenül érdekel az európai államok termelésének fejlődése is, de még inkább azon államoké, melyek a világpiacra dobott óriási készleteikkel döntő hatást gyakorolnak a nemzetközi áralakulásra.

E tekintetben első helyen az észak-amerikai egyesült államokat kell feljegyeznünk, a mely állam a század második felében, különösen a nagy polgárháború befejezése óta nőtt oly félelmes versenytársá. Ez államnak gazdasági fejlődése valóban bámulatos. 1851-ben még csak 119 millió hektár művelés alatt álló területtel bír, s 1860-ban a terület már 165 millió hektárra emelkedik, a kilencvenes években pedig meghaladja a 250 milliót. A művelhető terület emelkedése arányában emelkedett buzával bevetett területe is, a mit e két szám igazol: 1860-ban 7.4 millió hektár, 1890-ben 15.6 millió hektár. Visszaesés a buza termelésben csak most az utóbbi években mutatkozik, s ennek oka semmi egyéb, mint az, hogy konkurensre akadt, ki még olcsóbban termel, s ez India.

Kelet-India 1880-ban jelent meg az európai piacon, s nemcsak nálunk keltett remületet, hanem az észak-amerikai termelőknél is; — s bár Kelet India igen primitív eszközökkel gazdálkodik, mégis félelmes versenytárs, mert a forgalmi eszközök tökéletesítése terén óriási előhaladást tesz. — Anglia a világ leggazdagabb országa, India-ban eddig körülbelül 4000 kilométer hosszú vasutat épített és az Indiában még okvetlenül kiépítendő vasutak értékét 350 millió arany forintra becsülik. Hogy mily szédtően emelkedik az indiai buzabehozatal, azt mutatja azon körülmény, hogy a kivitel 1873-ban 2 millió, 1882-ben 88 millió, 1892-ben már 150 millió arany forintot felüli értéket képviselt.

A harmadik nagy buza exportáló ország Oroszország. S bár a termés mennyiségére messze elmarad Amerika mögött, mégis nagy jelentőséggel bír reánk nézve egyrészt földrajzi fekvésénél fogva, másrészt azon körülménynél fogva, hogy a forgalmi eszközök ott is bámulatosan terjeszkednek. A vasutak nyakra-főre készülnek, a vízi utak kivitelre alkalmassá tételnek, s a szibériai vasut kiegészítésével új veszély fenyeget, mert el lehetünk készülve arra, hogy Európa piacát a szibériai buza fogja elárasztani.

Ha az amerikai, keletindiai s oroszországi nagyarányú termeléshez hozzá vesszük még azt, hogy a tengerentúli országok szállítási díja roppant alacsony, pl. Chikágóból New-Yorkig 2 koronába és onnét Londonba 1 korona 38 fillérbe kerül a mi pénzünk szerint egy quarter viteldija, sőt néha még az is előfordul, hogy a buzát mint ballasztot, mint hajóterhet ingyen szállítják át, úgy azon consequentiára jutunk, hogy a tengerentúli államok s a többi buzát termelő országok konkurencziája veszedelmesen fenyegető, a hogy az újból árapadást fog előidézni.

A magyar gazdákra tehát nem valami kedvező, nem valami fényes napok fognak felvirradni. Épen ez okból nem eléggé hang-

súlyozható, hogy iparkodjunk holdankénti átlagterméseinket a rendelkezésünkre álló minden eszköz — helyes vetéskor, okszerű talajművelés, a mi foszforzegény talajainkra alkalmas foszfortrágyák, jó vetőmag stb. — felhasználásával fokozni. Ha képesek vagyunk a holdankénti átlag termést csak egy-két métermázsával is növelni, úgy igen könnyen helyreállíthatjuk az egyensúlyt az áringadozásban.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, május 8.

Piaczi árak 50 kgc.-ként koronákban:

Buza minőség	77	6.95—7.25
"	78	7.15—7.45
"	79	7.20—7.50
"	80	7.45—7.50
Rozs	71/73	6.15—6.25
Árpa		5.45—5.55
" (jobb)		—
Zab		4.85—4.95
" prima		—
Tengeri		5.60—5.70
Köles		—
Napraforgó mag		—
Bükköny		—
Lóhere		—
Luczerna		—
Pogácsa napraforgó		—
" tökmag		—
Bab (fehér)		—

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Irta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

45.

XVIII. Az alvajáró hölgy.

Saltash alig vethetett egy pillantást Mrs. Flemingre, mikor ez az ajtót becsukta. Smithet és nejét már a folyosón találta.

— Mi volt az? Mi történt? — kérde.

Látva háziasszonyának rémülettől kikelt ábrázatát és hogy mennyire reszketnek kezei, a mint támaszt keresve a lépcső korlátjába fogózik, megszólította őt:

— Egészen olyan az arcza, mintha kisértet látott volna.

Az asszony összeborzadt és szó nélkül indult lefelé a lépcsőn.

Saltash most a férjhez fordult.

— Mindent elmondok, uram; — felelt ez. — Szabad az ön szobájába bemennem?

— Akkor én is bemegyek; — szólt Smithné visszafordulva. — Nem merek egyedül maradni egy perczig se.

— No jó, hát jöjjenek be mind a ketten; — szólt Saltash. Evvel a lépcső aljától előre ment és úgy vezette be őket naplójába.

— Nos, hadd hallom, mi volt az? — kérde, mihelyt az ajtó betevődött mögöttük.

Smith előadta, mi történt. Mikor lakója arczkifejezéséből azt vette észre, hogy nem hiszen a kisértetekben, elejétől fogva elbeszélte neki a történeteket.

Valódi megváltás volt rá nézve az a szívből jövő kacagás, mely a fiatal ember ajkain fakadt, mikor az elejtett koporsóról és Smithné azon teoriájáról hallott, hogy annak lakója már most kisértetni feljár.

— De ne szóljon ám róla senkinek, uram, — szólt Smith — mert háznak az által hirbe jönne. Tudom, hogy önnek elbeszélhetem, mert ön azért nem fog félni.

— Félni, — kacagott Saltash — félni! Nem látok benne semmit, a mitől félni lehetne. De ugyan, Mrs. Smith, hiszen olyan világos, mint a nap, hogy unokahuga engem látott akkor este; szomszédasszonya pedig bizonyosan akkor este látott az utcaajtón bejönni, mikor a kikötőgátra mentem sétálni, csak épen tulozott egy kicsit az idő késő voltára nézve s a mi a hallott lépteket illeti — nos, száz, meg száz oly körülmény akad, a mi ezeket a hangokat megmagyarázhatja.

— Én is azt hiszem, hogy így van, — hagyta rá Smith és feleségére nézett. Még ez is bátrabbnak látszott már valamivel.

— Bajos dolog is azt elképzelni, hogy annyi időn át, mióta itt lakunk, nem láttunk volna semmit egész mostanáig; — vélekedett Smithné.

— Persze, hogy képtelenség! — tódította férje.

Olyan nagy hatása van egy erőslelkű embernek más, gyengébb lelkűekre, hogy Smithné, mielőtt kiment volna a szobából, már csaknem egészen visszanyerte rendes lelkiállapotát.

Ezuttal nem beszélt el Emmának semmit a történetek felől és eltekintve bizonyos idegenkedéstől, melylyel a Mrs. Fleming hálószobája iránt viseltetett s a melynél fogva reggel, de különösen este gyorsan iparkodott dolgát elvégezni benne, életmódja néhány nap mulva egészen a rendes kerékvágásba tért.

Saltashnek a kiszabott tizennégy napja ides-tova letelében volt. Tizenhárom napja volt már, hogy a házban időzött és — a mi rendkívüli dolognak tetszett előtte — egyetlen alkalmat nem talált, hogy lakótársával megismerkedhetett volna. Soha sem találkozott vele, sem a kapuban, sem a folyosón, mert a hölgy folytonosan szobáiban időzött. Minél kevesebb kilátása volt Saltashnek rá, hogy valaha újra lássa, annál élénkebb volt vágyakozása utána. Azt kérdezgette magától, vajjon őt kerüli-e? De minthogy erre semmiféle elfogadható okot nem talált, fölhagyott e gondolattal. Mrs. Fleming azt állította ugyan magáról, hogy gyöngékedő s az ember kénytelen az ilyen magyarázatot egyszerűen elfogadni, de Saltash semmiképen nem tudta azt evvel a titokszerű, zárkózott életmóddal összeegyeztetni.

Csak két napja volt még hátra Saltashnek, de most már — bár Brinville nagyon kiállhatatlan volt előtte — kedve lett volna ott tartózkodását még egy héttel megtoldani. Csakugyan bámulatos volt, hogy mennyire megerősödött, hanem azért esze ágában sem volt magát avval ámitani, hogy egészségi szempontból akarna tovább maradni.

A következő éjjel sokáig feküdt ágyában álmatlanul és terveivel foglalkozott; azonkívül, mint már igen sokszor, az emeleten lakó hölgy felől gondolkodott. Valami nesz hallatszott a fölötté levő szobában, mire eszébe jutott a Smithné félelme és mosolyogva gondolt a leasett koporsó s a hazajáró lélek történetére. Valamelyik szomszéd-ságbeli óra kettőt ütött. Az álmatlanság szokatlan dolog volt nála, de most kerülte szeméit az álom. — Mintegy tíz perczel később a lépcső hangosan nyikorgott. Saltash felült ágyában, úgy hallgatózott. Ugy rémlett előtte, mintha valakit hallana a lépcsőn lefelé jönni. Talán Smith jön le valamiért, amit a konyhában felejtett. Nem, a léptek elhaladtak ajtaja mellett és olyanformát hallott, mintha a külső ajtón levő keresztvasakat hallaná kinyitni. Megint a kisértet jutott eszébe és az az ember, kit egyszer késő éjjel az ajtón bejönni láttak. Kiugrott az ágyból és egy könnyű öltönydarabot kapva magára, kifelé indult. Amint ajtaját kinyitotta, már csaknem egészen bizonyos volt benne, hogy a külső ajtó akkor csukódott be.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 220.

Bérlet 180. szám „C”

Szerdán, 1900. évi május hó 9-én

F. Kállay Lujza, Bódi Ella és az énekes személyzet bucsufelléptével:

Sulamith.

Zsidó dalmű 5 képben. Irta: Goldfaden Dávid, Héber eredetiből fordította: Faragó Ödön. Zenejét szerzette: Davidsohn Emanuel.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvényél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

Lithion-forrás

Salvator

Kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyvíz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Tavaszi ujdonságok!

Kardos László
nagyraktáraiban Kossuth-utca.

Nevezetesen:

Mosó női ruhaszövetek

a legjobb színekben, ajour és színes szövésű.

Darabos- és futószőnyegek

minden faja.

Szőnyegmaradékok

5-10-15 méteres darabokban igen olcsón
adatnak el.

Viaszos padló parkett, valódi

Linoleum Bőrvászon

butorbehuzatra.

A t. közönség csupán szívetekintés czéljából is szívesen láttatik.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek

kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

Dr. SZABÓ-féle

VIRÁG-CRÉME

az arczerémekek gyöngye.

Teljesen ártalmatlan anyagokból készült, higanymentes arczenőcs, mely miután nem zsiroz, nappal is használható. Üdévé, puhává s fehérré teszi az arc s kezek bőrét. Kiválóan javulva az arczbőr minden tisztátalansága ellen, mint bőratkák, sömör, bőrhámlás, szeplő továbbá szélkifujta kezek s arcznál.

Egy tégely ára
70 fillér (35 kr.)

Főraktár: Debreczenben,

MIHALOVITS I. gyógyszerárak.

Gyertyánliget (Kabolapojána)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus erdei-hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet Máramarosmegyében.

Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes, ozondu, enyhe levegő. Kitünő ízű és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyógsiker: Vérszegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak.

Idény: május-október. Vasúti állomás: Nagy-Booskó.

Fürdőigazgatóság.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin bereg-m. uradalomból.

Szolyvai gyógyforrás.

Dr. KETLI, dr. BOKAL,
dr. WIDERHOFFER
tanár urak és számos

orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitünő sikerrel ajánljatik: köszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; cukorbetegség, húgyhomok, epekő; a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomor-megbetegedéseknél.

Kitünő ízű ital, igen üdítő viz.

Gyomorbajok elleni specificum

A Lufi Erzsébet gyógyforrás.

A gyomor rendetlen működésénél gyomorsav tulságos képződésénél, gyomorégés, bőfűgés, a gyomor elnyálkásodása, a gyomor és bél krónikus hurutja alkalmával kitünően beválik; a torok, gége és hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital.

Polenai gyógyforrás.

Elsőrendű diatetikus viz; legüdítőbb asztali viz, borral vegyítve kitünő, tejjel vegyítve a legjobb nyálka oldó szer.

Kaphatók:

minden fűszerkereskedésben
és az uradalmi ásványvizek bérlőségénél
Szolyván (Bereg-megye.)

♦♦ Prospektus ingyen és bérmentve. ♦♦

Ásványvíz-kúra Debreczenben.

Rég óhajtott és többoldalról hangoztatott kívánalomnak akarok eleget tenni, amidőn elhatároztam, hogy most, a tavaszi idény alkalmával azon személyeknek, kiknek ásványvíz-kúra van rendelve, üzletemben mindenféle ásvány- és gyógyvizeket pohár számra árusítok el.

Amennyiben üzletem megfelelő helyen fekszik, a Nagyerdőre vezet úton, tehát minden kurát tartóknak, a megkezdett séta előtt üzletemben, orvosa által rendelt gyógyvizét megihatja.

Tisztelettel

Bán László

Egyház-tér, Kollegium mellett.

2386. tkv.
1900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Debreczeni Első Takarékpénztár végrehajtónak özv. Egri Mihályné Boros Eszter ugyanis mint gyám és társai elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék, a debreczeni kir. járásbírószék területén levő, debreczeni 4957. számú tjkvben A. I. 1902. és 6083. hrsz. alatt felvett ingatlanokból Egri Eszter nagykoru, Egri Ferencz, Ilona, Erzsébet, Mihály és Mária kiskorúakat illető 6114 részre 3856 korona 56 fillérben és pedig az özv. Egri Mihályné javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartása nélkül megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül 1900. évi június hó 8 ik napjának d. n. 3 órája e királyi törvényszék árverési termébe kitűzetik, kikiáltási ár a fentirt becsár, azonban az árverésre kitett ingatlanok szükség esetében a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál és B.-Ujváros, Sámson és M. Pécs község előljáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1900. évi márczius hó 5-én.

Harsányi, kir. trvszki bír.